

Kvalitetsstandard for længerevarende botilbud på handicapområdet (§108-tilbud)

08-03-2010

Sagsnr.
2009-153853

Dokumentnr.
2010-165806

Sagsbehandler
Sine Gregersen

Forord ved Socialborgmesteren	2
Resume	3
1. Indledende	4
2. Sagsbehandling og visitation	5
3. Botilbuddets serviceniveau	7
4. Botilbuddets fysiske rammer	9
5. Bruger- og pårørendeindflydelse	12
6. Magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed	14
7. Klageadgang	16
8. Ydelsesbeskrivelser	17

Mål- og rammekontoret for handicap og psykiatri

Bernstorffsgade 17, 4. sal
1592 København V

Telefon
3317 3742

Direkte telefon
2932 2276

E-mail
XB24@sof.kk.dk

EAN nummer
5798009683052

www.kk.dk

Forord ved Socialborgmesteren

Jeg er glad for at kunne præsentere Socialforvaltningens kvalitetsstandard for Københavns Kommunes længerevarende botilbud på handicapområdet.

Formålet med kvalitetsstandarden er at give borgere, pårørende og sagsbehandlere en enkel og klar information om det serviceniveau, Socialudvalget har fastlagt for handicapområdets længerevarende botilbud for 2010 og 2011.

Socialudvalgets overordnede målsætning med indsatsen på de længerevarende botilbud på handicapområdet er, at indsatsen skal være helhedsorienteret og tage udgangspunkt i borgerens egne ønsker og behov. Socialudvalget tror på et forandringspotentiale hos den enkelte, der indebærer, at borgeren ved den rette hjælp og støtte kan udvikle sit funktionsniveau til det bedre. Kvalitetsstandarden beskriver den hjælp og støtte, vi mener, kan hjælpe borgeren til at opnå en positiv udvikling.

En meget vigtig faktor for borgerens positive udvikling er borgerens pårørende, der fortsat i videst muligt omfang skal inddrages og deltage i borgerens sagsbehandling og sociale indsats.

Mikkel Warming,
Socialborgmester

Resume

Nærværende kvalitetsstandard fastsætter det serviceniveau, du som borger kan forvente at modtage, hvis du bor på et af kommunens længerevarende botilbud på handicapområdet.

Afsnit 1 er et indledende afsnit, der omhandler Socialforvaltningens mission og målsætninger for den indsats, der ydes på botilbuddene, og desuden beskriver botilbuddenes lovgrundlag.

Afsnit 2 omhandler sagsbehandlingen i forbindelse med visitationen til et botilbud, og beskriver både den funktionsevnevurdering, du bliver mødt med ved din første kontakt med Handicapcentret, udarbejdelsen af din sociale handleplan samt ansøgning om optagelse på botilbud.

Afsnit 3 og 4 omhandler botilbuddet. Afsnit 3 omhandler botilbuddets serviceniveau, herunder udarbejdelsen af din pædagogiske plan samt opfølgningen på den indsats, du ydes. Afsnit 4 omhandler botilbuddets fysiske rammer, herunder fremtidig indsats på området samt tilsyn med botilbuddene.

Afsnit 5, 6 og 7 omhandler henholdsvis bruger- og pårørendepolitik, magtanvendelse, herunder betingelser for magtanvendelse og indgrebsmuligheder samt klageadgang.

Afsnit 8 rummer kvalitetsstandardens tre ydelsesbeskrivelser, der på et detaljeret niveau beskriver den hjælp, du kan forvente at modtage i forbindelse med dit ophold på et af kommunens længerevarende botilbud på handicapområdet.

1. Indledende

Nærværende kvalitetsstandard henvender sig til borgere, pårørende og sagsbehandlere med henblik på at oplyse om den hjælp, du som borger kan forvente dig at modtage, hvis du bor på et af Københavns Kommune længerevarende botilbud på handicapområdet.

1.1 Socialforvaltningens mission og målsætninger

Socialforvaltningen har en mission om at bidrage til, at borgere i kontakt med Socialforvaltningen får mulighed for at udvikle og udnytte egne ressourcer til at realisere et godt liv og bidrage til samfundet. På handicapområdet betyder missionen mere konkret, at Socialforvaltningens tilgang til dig som borger tager afsæt i en opfattelse af, at dit funktionsniveau er foranderligt, og derfor kan udvikles og forbedres over tid.

Socialudvalget vedtog i november 2009 en handicapplan, der fastsætter to overordnede målsætninger for Socialforvaltningens arbejde med borgere med handicap:

1. Kommunen skal bidrage til, at den enkelte borger får øget livskvalitet.
2. Kommunens indsats skal bidrage til, at den enkelte borger bliver mere selvhjulpne.

Kvalitetsstandarden møder Socialforvaltningens mission og målsætninger i kraft af antagelsen om, at du som borger ved den rette hjælp og støtte kan udvikle og forbedre dit funktionsniveau over tid. Det er dit konkrete funktionsniveau, der udløser den hjælp, du tilbydes. Ændres dine behov, vil en opfølgning på din situation sikre, at hjælpen tilpasses dine nye behov. Hjælpen, du tilbydes, har hele tiden for øje at øge din livskvalitet mest muligt.

Kvalitetsstandarden revideres mindst hvert andet år.

1.2 Lovgrundlag

Kommunen visiterer til optagelse i længerevarende botilbud efter Servicelovens § 108. Der kan visiteres til botilbud, der er etableret efter serviceloven § 108 eller efter almenboligloven § 105, jf. § 54. Målgruppen er personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som har behov for omfattende hjælp og støtte til et almindeligt dagliv eller behandling, og som ikke kan få sit behov dækket på anden vis.

Det skal bemærkes, at kommunen har flere botilbud, som er oprettet efter servicelovens § 107 om midlertidigt ophold. Kvalitetsstandarden omfatter ikke disse botilbud.

2. Sagsbehandling og visitation

Hvis du er bosiddende i Københavns Kommune, har en betydelig og varig fysisk funktionsnedsættelse, har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og ikke kan få disse behov dækket på anden vis, kan du henvende dig til Handicapcenter København:

Handicapcenter København

Thoravej 29

2400 København NV

Telefon: 33 17 88 00

E-mail: hkc@sof.kk.dk

2.1 Funktionsevnevurdering

I Handicapcentret får du kontakt til en sagsbehandler, der vil foretage en vurdering af din funktionsevne med henblik på at afklare, hvilken type hjælp, du har behov for. Funktionsevnevurderingen er en slags analyse, der vedrører din evne til at udføre forskellige aktiviteter af stor betydning for din dagligdag, såsom personlig pleje, praktiske gøremål mv.

Socialforvaltningen arbejder i forbindelse med funktionsevnevurderingen med fem funktionsniveauer (funktionsniveau 0-4), der hver især beskriver din evne til at udføre de forskellige aktiviteter.

Det er den samlede funktionsevnevurdering, der er afgørende for, om du kan indstilles til et botilbud efter Servicelovens § 108. Som udgangspunkt er det borgere, der samlet set vurderes at have funktionsniveau 3 eller 4, der kan visiteres til et længerevarende botilbud. Borgere, der samlet set vurderes at have et andet funktionsniveau, tilbydes andre former for støtte, der modsvarer deres konkrete behov.

2.2 Social handleplan

Sagsbehandleren vil udover at foretage en vurdering af din funktionsevne også tilbyde dig at være med til at udarbejde en social handleplan, jf. Servicelovens § 141. Den sociale handleplan er et redskab, der sætter en ramme for den samlede indsats, du tilbydes som følge af din funktionsnedsættelse. Den sociale handleplan har som målsætning at sikre en koordineret og helhedsorienteret indsats med udgangspunkt i dine egne ønsker og behov.

Den sociale handleplan er overordnet alle andre handleplaner, du måtte have i Socialforvaltningens regi, og sætter som koordinerende handleplan det retningsgivende mål for den samlede indsats, du tilbydes. Det betyder, at alle andre handleplaner skal være i overensstemmelse med indholdet i din sociale handleplan og

understøtte det overordnede mål, som defineres deri.

Den sociale handleplan skal som minimum revideres én gang årligt. Det er handicapcentret, der er ansvarlig for, at opfølgningen sker (se afsnit 3.3 for en udvidet beskrivelse af opfølgningsprocessen).

2.3 Ansøgning om optagelse i botilbud

Hvis sagsbehandleren vurderer, at du er berettiget til at søge om en plads på et af Københavns Kommunes botilbud efter Servicelovens § 108, udarbejdes en indstilling, som behandles af Visitationsenheden for voksne med handicap.

Når Visitationsenheden modtager ansøgningen, foretages endnu en vurdering af din situation med henblik på at vurdere, om du er omfattet af kriterierne for anvisning af et botilbud efter Servicelovens § 108. Visitationen lægger i den forbindelse stor vægt på at udføre en individuel og helhedsorienteret sagsbehandling for at sikre, at du visiteres til det botilbud, der er mest egnet for dig.

Visitationsenheden har en sagsbehandlingsfrist på seks uger.

2.4 Ventetid

Hvis din ansøgning om at flytte i et længerevarende botilbud godkendes af Visitationen, men du ikke kan tilbydes en bolig med det samme, bliver du optaget på en venteliste. Ventetiden regnes fra det tidspunkt, din ansøgning godkendes. Din sagsbehandler vil sørge for, at dit behov for hjælp varetages på anden måde, indtil du kan få den plads, du har fået anvist.

2.5 Frit valg

Den 1. juli 2002 blev der indført frit valg for borgere, der bor i eller er godkendt til at bo i en bolig anvist efter Servicelovens § 108. En forudsætning for det frie valg er naturligvis, at du omfattes af målgruppen for det pågældende botilbud.

Det frie valg gælder på tværs af kommunegrænser. For at kunne flytte til et § 108-botilbud i en anden kommune skal både din aktuelle bopælskommune og tilflytningskommunen skønne, du har behov for et § 108-botilbud.

3. Botilbuddets serviceniveau

Det faglige indhold på Københavns Kommunes længerevarende botilbud på handicapområdet reguleres efter Servicelovens §§ 83 og 85.

Servicelovens § 83 omhandler personlig og praktisk hjælp og pleje, og omfatter både tilbud om hjælp til personlig hygiejne, af- og påklædning og tilbud om hjælp eller støtte til praktiske opgaver såsom rengøring, madlavning, vask af tøj og indkøb.

Servicelovens § 85 omhandler socialpædagogisk bistand, og omfatter typisk vejledning, rådgivning og træning i daglige færdigheder. Herudover kan bistanden omfatte hjælp til at opretholde sociale netværk, personlige forhold, konfliktløsning og hjælp til økonomisk planlægning.

3.1 Indhold og omfang af botilbuddets serviceydelser

Med henblik på at skærpe indsatsen har Socialforvaltningen foretaget en kategorisering af den hjælp, du tilbydes, når du anvises en plads på en af kommunens længerevarende botilbud på handicapområdet. Kategoriseringen har medført fire ydelser i form af en basisydelse og tre individuelle ydelser, der samlet set omfatter den hjælp, der indeholdes i Servicelovens §§ 83 og 85.

Basisydelsen er en ydelse, som altid leveres i forbindelse med ophold på et af kommunens længerevarende botilbud på handicapområdet, og som blandt andet udgøres af gruppeaktiviteter og fysisk tilstedeværelse. De tre individuelle ydelser er:

- Omsorgsydelse I: Personlig pleje og omsorg
- Omsorgsydelse II: Praktiske gøremål
- Udviklingsydelse I: Støtte til personlig udvikling

Det konkrete omfang af den hjælp, du tilbydes, vil altid bero på en individuel og konkret vurdering af din funktionsevne og dit behov på et givent område. Hjælpens overordnede mål er at bidrage til, at dit funktionsniveau forbedres, så du bliver mere selvhjulpne og opnår øget livskvalitet. Dit tilbud om støtte tilpasses løbende, såfremt dine behov ændrer sig.

Se ydelsesbeskrivelserne for en detaljeret gennemgang af serviceydelsernes indhold og omfang (jf. afsnit 8).

3.2 Pædagogiske planer

Du bliver i forbindelse med indflytning på et af Københavns Kommunes længerevarende botilbud tilbudt at være med til at udarbejde en pædagogisk plan for dit ophold på botilbuddet. Planens overordnede formål er at være en samarbejdsaftale mellem dig og personalet om de fokusområder, du har behov for hjælp og

støtte til. Dels for at sikre, at du får en god og sammenhængende hverdag. Dels for at sikre, du opnår dine mål og ønsker om personlig udvikling.

Den pædagogiske plan er underordnet den sociale handleplan, hvorfor indholdet i din pædagogiske handleplan skal harmonere med indholdet i din sociale handleplan.

Det er dine egne ønsker, der ligger til grund for indholdet i den pædagogiske plan. Har personalet derudover nogle områder, de ønsker særlig fokus på, skal det tydeligt fremgå, at det er personalets fokusområder, ikke dine.

Den pædagogiske plan skal revideres minimum hver fjerde måned.

3.3 Opfølgning

Der skal løbende ske en opfølgning på den hjælp, du modtager som følge af din funktionsnedsættelse. Opfølgningen skal i videst muligt omfang ske i samarbejde med dig som borger, og skal tage hensyn til dine konkrete behov.

Der sker som minimum en opfølgning på din situation tre gange årligt. Dels skal din sociale handleplan revideres mindst en gang årligt (jf. afsnit 2.2). Dels skal din pædagogiske plan som minimum revideres hver fjerde måned (jf. afsnit 3.2). Med henblik på at sikre den størst mulige sammenhæng i den hjælp, du tilbydes, sker opfølgningen på din sociale handleplan på baggrund af det årlige handleplansmøde, som det tilstræbes finder sted i forbindelse med din fødselsdag (+/- 1 måned), og som også danner grundlag for én af de tre årlige opfølgninger på din pædagogiske plan.

Der kan være behov for at følge op på din sociale handleplan og din pædagogiske plan på andre tidspunkter end i forbindelse med de formaliserede møder. Behovet kan eksempelvis opstå i forbindelse med magtanvendelse, væsentlige ændringer i din trivsel eller din adfærd eller i forbindelse med ny beboersammensætning på dit botilbud. I sådanne tilfælde vil det pædagogiske personale på botilbuddet tage kontakt til Handicapcentret med henblik på at aftale tid og sted for en ekstraordinær opfølgning.

Hvis det konstateres, at den hjælp, du ydes, ikke længere tjener sit formål, vil du på baggrund af en revisitation blive tilbudt en støtte, der modsvarer dine konkrete behov.

4. Botilbuddets fysiske rammer

Det gælder for alle Københavns Kommunes længerevarende botilbud på handicapområdet, at den enkelte bolig er beboerens eget hjem, og at du som beboer har ret til privatliv. Det betyder, at der skal være en klar adskillelse mellem din bolig og den faglige indsats, du ydes på botilbuddet.

4.1 Boligstandard – fysiske rammer og fællesfaciliteter

Boligstandarden på Københavns Kommunes botilbud på handicapområdet er differentieret. Nogle botilbud er nyopførte og kendetegnes ved, at alle botilbuddets boliger har moderne faciliteter såsom eget toilet, bad og køkken. Andre botilbud er af ældre dato og kendetegnes ved, at det ikke er alle botilbuddets boliger, der egne faciliteter.

Der pågår i øjeblikket store moderniseringsprojekter på flere af handicapområdets botilbud. Alle moderniseringsprojekterne foretages i overensstemmelse med følgende principper, som Socialudvalget vedtog i 2006:

- En modernisering af eksisterende boliger gennemføres efter serviceloven, mens opførelse af erstatningsboliger gennemføres delvist efter serviceloven og delvist efter lov om almene boliger.
- De moderniserede botilbud etableres som en kombination af store, mellemstore og mindre botilbud.
- Botilbuddene skal som minimum bestå af ca. 20 boliger.
- De moderniserede botilbud skal rumme en kombination af større et-rumsboliger og to-rumsboliger.
- Boligerne skal som udgangspunkt være minimum 25 m² (ekskl. gang- og fællesareal).
- Alle moderniserede boliger skal have eget bad og toilet.
- Der indrettes kun hos de beboere, der kan drage fordel heraf, trinette eller egentligt køkken. Dog indrettes der køkken eller installation hertil i alle almenboliger.

Moderniseringsprojekterne betyder, at langt størsteparten af kommunens botilbud på handicapområdet ved udgangen af 2012 vil have moderne faciliteter i overensstemmelse med ovenstående principper.

Det gælder for alle længerevarende botilbud på handicapområdet, at de boliger, der er indrettet til beboere med særlige fysiske vanskeligheder, rummer redskaber og hjælpemidler til at håndtere de praktiske krav, beboere i denne kategori stiller.

Indretning og omfang af fællesfaciliteter varierer fra botilbud til botilbud, og afhænger både af beboernes behov og de bygningsmæssige rammer. Alle botilbud rummer dog fællesrum og fælleskøkken. Endvidere rummer botilbuddene lokaler til beboernes forskellige aktiviteter og fællesarrangementer, ligesom der også i

nogle botilbud findes lokaler til fysioterapi og motion.

4.2 Fremtidig indsats

Socialforvaltningen nedsatte primo 2009 en tænketank, hvis formål var at udvikle visioner for moderniseringen af Københavns Kommunes botilbud for borgere med handicap og sindslidelser. Målsætningen for tænketankens arbejde var, at visionerne skulle kunne realiseres inden for de gældende økonomiske rammer og desuden skulle være inspireret af tanken om, at botilbuddenes fysiske udtryk, indretning, farvevalg, lysforhold med videre kan stimulere og understøtte en positiv udvikling hos den enkelte beboer.

Tænketanken er på baggrund af sit arbejde kommet med en række anbefalinger til, hvordan man skal indrette fremtidens boliger til borgere med handicap og sindslidelser. Anbefalingerne består blandt andet i:

- At beboeren skal ligestilles med alle andre borgere og have en tidssvarende og velindrettet bolig.
- At alle boliger skal have eget bad, toilet og køkkenfaciliteter.
- At boligerne skal have en overkommelig husleje.
- At der skal bygges forskellige boligstørrelser mellem 55 og 65 m² brutto og være forskellige forhold mellem boligstørrelser og fællesarealer.
- At der skal bygges forskelligt – forskellige enhedsstørrelser, forskellige placeringer i byen, forskellige højder på byggeriet.
- At der skal være så meget fleksibilitet i byggeriet som muligt, så funktioner kan ændres, og boliger kan tilpasses den enkelte borger.
- At boligerne skal have gode lysforhold og god lydisolering.
- At der skal være adgang og udsyn til velindrettede grønne arealer.

Socialforvaltningen vil bestræbe sig på at imødekomme tænketankens anbefalinger i sit videre arbejde med at udvikle kommunens botilbud til handicappede og psykisk syge, og vil ligeledes bestræbe sig på at lade handicaptilgængelighed være et bærende princip ved både modernisering og nyopførelse af botilbud til målgruppen.

4.3 Tilsyn med botilbuddene

Der føres eksternt tilsyn med alle Københavns Kommunes botilbud på handicapområdet. Tilsynet udføres som udgangspunkt én gang årligt, og varetages af Revas ApS. Udover de årlige tilsyn kan der på udvalgte botilbud finde uanmeldte akuttilsyn sted, som enten foranlediges af det centrale kontor i Socialforvaltningen, hvorunder botilbuddet hører, eller af Revas ApS.

Tilsynet beskæftiger sig med beboerens forhold, botilbuddets fysiske rammer, personaleforhold, myndighedsforhold og særlige lokale

forhold. Tilsynet vil ligeledes undersøge, om der er overensstemmelse mellem botilbuddets faktiske forhold og de oplysninger, der findes derom på www.tilbudsportalen.dk. Derudover vil Revas ApS undersøge spørgsmål om indflydelse og inddragelse i praksis af brugere og pårørende samt afdække eventuelle klager fra brugere og pårørende i det forløbne år.

Endeligt vil Revas ApS hvert år stille skarpt på særlige fokusområder for fagområdet, som godkendes af Socialudvalget.

Alle tilsynsrapporter offentliggøres på www.kk.dk. Offentliggørelsen sker senest to uger efter, forvaltningen har modtaget den endelige tilsynsrapport fra Revas ApS. Offentliggørelsen sker sammen med eventuel handleplan, der angiver hvilken opfølgning, der skal ske som følge af tilsynet.

5. Bruger- og pårørendeindflydelse

Socialudvalget vedtog ultimo 2009 en brugerpolitik og en pårørendepolitik på handicapområdet, hvis overordnede formål er at styrke kvaliteten i Socialforvaltningens indsats overfor borgere med handicap.

5.1 Brugerpolitik

Brugerpolitikken beskæftiger sig med, hvordan du som borger har ret til henholdsvis brugerindflydelse, brugerinddragelse og selvbestemmelse på en række forskellige områder, der vedrører den hjælp, du tilbydes som følge af dit handicap.

Brugerpolitikken skelner mellem to former for brugerindflydelse:

1. *Indflydelse på egen sag.* Her er der tale om din mulighed for at få indflydelse i forhold til den konkrete sagsbehandling, udarbejdelsen af handleplaner mv.
2. *Indflydelse på det fælles.* Du kan som beboer på et botilbud udnytte din mulighed for brugerindflydelse ved at deltage i brugerrådet eller centerrådet. Herigennem kan du få indflydelse på, hvilke indsatsområder, målsætninger og udviklingsplaner, der skal være gældende for dit botilbud. Du kan også søge indflydelse på det organisatoriske niveau ved at melde dig ind i brugerorganisationer mv.

Brugerinddragelse handler om, at du som borger kan have ret til at blive hørt i en sag, uden du nødvendigvis har indflydelse på den endelige beslutning i sagen. Brugerinddragelse vedrører også situationer, hvor du som borger ikke selv ønsker indflydelse, men stadig kan eller skal inddrages i sagsbehandlingen.

Selvbestemmelse er en overordnet, lovgivningsmæssig rettighed, som betyder, at du som borger har ret til at bestemme over dit eget liv.

Socialforvaltningen ønsker at blive ved med at udvikle måder, som gør brugerindflydelse og brugerinddragelse mulig, både hvad angår den individuelle indsats og den fælles indsats.

Se brugerpolitikken her:

<http://www.kk.dk/Borger/DetSocialeOmraade/Handicap/PlanerOgPolitikker.aspx>

5.2 Pårørendepolitik

Formålet med pårørendepolitikken er at skabe større kvalitet i den indsats, Socialforvaltningen tilbyder dig som borger. Pårørendepolitikken bygger på principper om, at dine pårørende skal informeres og når det er relevant inddrages i forbindelse med din sagsbehandling og din sociale indsats.

Dine pårørende kan eksempelvis være din ægtefælle, samlever, forælder, bedsteforælder, dine børn, børnebørn, søskende eller andre personer, du selv ønsker skal være særlig godt informeret om og inddraget i din situation.

Informationen til og inddragelsen af dine pårørende vil altid ske under hensyntagen til din ret til selvbestemmelse. Det er dog centralt, at dine pårørende i mange tilfælde besidder en helt særlig viden om dine forhold, ligesom dine pårørende ofte udgør en central og en vigtig ressource i din tilværelse.

Se pårørendepolitikken her:

<http://www.kk.dk/Borger/DetSocialeOmraade/Handicap/PlanerOgPolitikker.aspx>

6. Magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed

Socialforvaltningen har et mål om at begrænse magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed mest muligt.

Det er botilbuddets leder, der har ansvaret for, at botilbuddet overholder reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i din personlige frihed. For at sikre, at reglerne overholdes, skal alle medarbejdere på botilbuddet kende til reglerne. Det er derudover vigtigt, at der på botilbuddet løbende foregår en dialog om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

6.1 Betingelser for magtanvendelse

Det er en betingelse for anvendelse af reglerne om magtanvendelse, at du som borger har en betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne. Hermed menes, at du er ude af stand til at handle fornuftsmæssigt og at overskue konsekvensen af dine handlinger. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis du er udviklingshæmmet eller har svær demens.

Betingelsen om, at der skal være tale om en betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne, skal være opfyldt hver gang, det overvejes at iværksætte et fysisk indgreb i selvbestemmelsesretten efter reglerne. Der skal derfor tages et individuelt og fagligt forsvarligt skøn over graden af funktionsevnededsættelsen og dens følger i den konkrete situation.

Det kan være nødvendigt med en lægefaglig diagnose for at dokumentere nødvendigheden og forsvarligheden af et indgreb i din selvbestemmelsesret. Dog medfører en tidligere stillet diagnose ikke automatisk, at der kan iværksættes et indgreb i selvbestemmelsesretten. Det afgørende er de følger af din lidelse eller funktionsnedsættelse, som konkret medfører fare for personskade eller for, at din personlige hygiejne bliver særdeles ringe.

Betingelsen om, at funktionsnedsættelsen skal være både betydelig og varig, betyder, at reglerne om magtanvendelse blandt andet ikke omfatter tilfælde, hvor du som borger alene lider af en forbigående forvirringstilstand og eller er let dement.

6.2 Indgrebsmuligheder

I Serviceloven er der hjemmel til:

- Alarm- og pejlesystemer (med forhåndsgodkendelse)
- Fastholdelse i hygiejnesituationer (med forhåndsgodkendelse)
- Tilbageholdelse i boligen med fysisk magt (med forhåndsgodkendelse)
- Brug af beskyttelsesmidler, fastspænding med stofsele til at beskytte imod fald (med forhåndsgodkendelse)

- Fastholdelse med fysisk magt og/eller føring til andet opholdsrum
- Optagelse i særligt botilbud uden samtykke (med forhåndsgodkendelse)

De enkelte indgreb er beskrevet i Servicelovens §§ 125-129. Andre indgreb end dem, der er nævnt i loven, er ikke tilladt, med undtagelse af nødret og nødværge.

For alle indgreb efter Serviceloven gælder, at der skal ske en indberetning af det iværksatte indgreb til det centrale kontor i Socialforvaltningen, hvorunder botilbuddet hører. På baggrund af indberetningerne foregår der i forvaltningen en løbende opfølgning på og dialog om magtanvendelse. Endvidere orienteres Socialudvalget kvartalsvist om udviklingen på området.

7. Klageadgang

7.1 Klageadgang i forbindelse med visitation

Du kan klage over Københavns Kommunes afgørelse om visitation til et § 108-botilbud. Du skal sende din klage senest fire uger efter den dato, du har modtaget afgørelsen. Klagen sendes til Visitationsenheden for voksne med handicap:

Handicapcenter København

Visitationsenheden for voksne med handicap
Thoravej 29
2400 København NV

Idet visitationsenheden modtager din klage, genovervejes afgørelsen. Hvis genovervejelsen ikke fører til, at afgørelsen ændres, sender visitationsenheden klagen videre til Det Sociale Nævn til endelig afgørelse:

Det Sociale Nævn

Statsforvaltningen Hovedstaden
Borups Allé 177
2400 København NV

7.2 Klageadgang i forbindelse med magtanvendelse

Du kan klage til Det Sociale Nævn, hvis du har været udsat for et indgreb i din personlige frihed. Det gælder både de tilfælde, hvor du har givet samtykke til indgrebet, og de tilfælde, hvor indgrebet er sket imod din vilje.

Du skal sende din klage til Socialforvaltningen, der videresender klagen til Det Sociale Nævn:

Socialforvaltningen

Drifts- og udviklingskontoret for handicap og psykiatri
Bernstorffsgade 17, 4. sal
1592 København V

Hvis Det Sociale Nævn godkender indgrebet, kan du klage over denne afgørelse til Den Sociale Ankestyrelse. Du skal sende din klage til Det Sociale Nævn, der videresender klagen til Den Sociale Ankestyrelse:

Det Sociale Nævn

Statsforvaltningen Hovedstaden
Borups Allé 177
2400 København NV

8. Ydelsesbeskrivelser

Med henblik på at skærpe indsatsen har Socialforvaltningen foretaget en kategorisering af den hjælp, du tilbydes, når du anvises en plads på en af kommunens længerevarende botilbud på handicapområdet. Kategoriseringen har medført fire ydelser i form af en basisydelse og tre individuelle ydelser, der samlet set omfatter den hjælp, der indeholdes i Servicelovens §§ 83 og 85.

Basisydelsen er en ydelse, som altid leveres i forbindelse med ophold på et af kommunens længerevarende botilbud på handicapområdet. Basisydelsen leveres som en gruppeydelse, der blandt andet udgør gruppeaktiviteter og fysisk tilstedeværelse. Basisydelsen består i udgangspunktet af 4 til 4½ times hjælp om ugen.

De tre individuelle ydelser er delt op i to spor; et omsorgsspor og et udviklingsspor. Sporene tager udgangspunkt i Socialforvaltningens handicapplan for 2010-2014. De to spor er motiveret af et ønske om i højere grad at kunne målrette botilbuddenes indsats til de forskellige målgruppers divergerende behov samt at etablere en mere dynamisk tilbudsprofil, som tager højde for den enkelte beboers forandringspotentiale.

De tre individuelle ydelser er:

- Omsorgsydelse I: Personlig pleje og omsorg
- Omsorgsydelse II: Praktiske gøremål
- Udviklingsydelse I: Støtte til personlig udvikling

De individuelle ydelser leveres på forskellige niveauer, som uddybes i de følgende ydelsesbeskrivelser.

Det konkrete omfang af den hjælp, du tilbydes, vil altid bero på en individuel og konkret vurdering af din funktionsevne og dit behov på et givent område (jf. afsnit 2 og 3). Du vil således godt kunne opleve at modtage let støtte til én ydelse og moderat, omfattende eller massiv støtte til en anden ydelse.

Hjælpen vil i videst mulig omfang blive udført i overensstemmelse med dit plejetestamente, hvis du har et sådan.

Hjælpens overordnede mål er at bidrage til, at dit funktionsniveau forbedres, så du bliver mere selvhjulpen og opnår øget livskvalitet. Dit tilbud om støtte tilpasses løbende, såfremt dine behov ændrer sig (jf. afsnit 3.3).

Omsorgsydelse I: Personlig pleje og omsorg

Formålet med ydelsen er at medvirke til, at du som borger tager vare på dig selv og opretholder en god hygiejnisk standard med udgangspunkt i dine egne normer og behov. Ydelsen har derudover til formål at sikre, at eventuel medicinindtagelse sker i overensstemmelse med lægens anvisninger. Ydelsen kan blandt andet bestå af hjælp til:

- At bade og vaske sig
- At klæde sig af og på
- At gå på toilettet
- At pleje kroppen
- At tage vare på sig selv psykisk og fysisk
- At forebygge forværring af sygdom/tab af erhvervsevne
- At dosere og indtage egen medicin
- At kommunikere verbalt og nonverbalt
- At omgås samboende og andre
- At kunne forstå andres reaktioner og følelser
- At drage omsorg for andre
- At udtrykke ønsker
- At beskæftige sig selv

Let støtte

Du er den *aktive* part, men har brug for verbal støtte og vejledning for at kunne håndtere aktiviteten.

Svarer til en individuel ydelse på 2 til 5 timer om ugen.

Moderat støtte

Du er den *aktive* part, men har brug for moderat hjælp for at kunne håndtere aktiviteten.

Svarer til en individuel ydelse på 5½ til 9 timer om ugen.

Omfattende støtte

Du deltager, men har brug for omfattende støtte for at udføre aktiviteten.

Svarer til en individuel ydelse på 10 til 15½ time om ugen.

Massiv støtte

Du er *ude af stand* til at udføre aktiviteten, og har behov for massiv støtte for at kunne udføre aktiviteten.

Svarer til en individuel ydelse på 16 til 24 timer om ugen.

Omsorgsydelse II: Praktiske gøremål

Formålet med ydelsen er at sikre, at du som borger får en ernæringsrigtig kost, og at dine praktiske gøremål såsom indkøb, madlavning og rengøring varetages. Ydelsen indeholder fællesaktiviteter i form af fælles måltider samt hjælp til administration af økonomi. Ydelsen tager udgangspunkt i dine egne normer og behov, og kan blandt andet bestå af hjælp til:

- At spise og drikke
- At sikre indkøb af hverdagens varer
- At lave mad
- At gøre rent
- At vaske tøj
- At flytte sig
- At færdes i egen bolig
- At færdes udendørs
- At færdes i trafikken
- At anvende kollektive transportmidler
- At administrere egen økonomi

Let støtte

Du er den *aktive* part, men har brug for verbal støtte og vejledning for at kunne håndtere aktiviteten.

Svarer til en individuel ydelse på 2½ til 3½ time om ugen.

Moderat støtte

Du er den *aktive* part, men har brug for moderat hjælp for at kunne håndtere aktiviteten.

Svarer til en individuel ydelse på 3½ til 4½ time om ugen.

Omfattende støtte

Du deltager, men har brug for omfattende støtte for at udføre aktiviteten.

Svarer til en individuel ydelse på 5 til 7½ time om ugen.

Massiv støtte

Du er *ude af stand* til at udføre aktiviteten, og har behov for massiv støtte for at kunne udføre aktiviteten.

Svarer til en individuel ydelse på 9 til 12½ time om ugen.

Udviklingsydelse I: Støtte til personlig udvikling

Formålet med ydelsen er at forbedre dit funktionsniveau. Ydelsen udgør en særlig pædagogisk, sundhedsmæssig eller træningsmæssig indsats, der på baggrund af dit forandringspotentiale skal hjælpe dig til at udvikle din funktionsevne på et givent område.

Ydelsen tager udgangspunkt i dine egne normer og behov, og kan blandt andet bestå af hjælp til:

- At udvikle funktionsniveau
- At tage initiativ
- At sikre sammenhæng i hverdagens aktiviteter/strukturere egen hverdag
- At kunne koncentrere sig
- At kunne kontrollere impulser

Ideen bag udviklingsydelsen er, at de borgere, der har det største udviklingspotentiale, også modtager den mest intensive hjælp med henblik på at hjælpe borgeren til at blive mest mulig selvhjulpne – ideelt set helt uafhængig af det givne botilbud.

Massiv støtte

Du har et stort forandringspotentiale, og vil på baggrund af massiv støtte kunne udvikle dit funktionsniveau markant.

Svarer til en individuel ydelse på 8 til 12 timer om ugen.

Moderat støtte

Du har et godt forandringspotentiale, og vil på baggrund af moderat støtte kunne udvikle dit funktionsniveau betragteligt.

Svarer til en individuel ydelse på 3½ til 6½ time om ugen.

Let støtte

Du har forandringspotentiale, og vil på baggrund af let støtte kunne udvikle dit funktionsniveau til det bedre.

Svarer til en individuel ydelse på ½ til 2½ time om ugen.